

ULC ČARNOGURSKÝ PRO BONO

04/2008

1. NOVÝ TLAČOVÝ ZÁKON

Dňa 1. júna 2008 nadobudol účinnosť zákon č. 167/2008 Z. z. o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tlačový zákon). Nový tlačový zákon zrušil a nahradil predchádzajúcu právnu úpravu platnú od roku 1966 a v bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO Vám podrobne sprostredkujeme, aké zmeny nový tlačový zákon so sebou prináša.

2. NOVELA ZÁKONA O BEZPEČNOSTI A OCHRANE ZDRAVIA PRI PRÁCI

Dňa 1. mája 2008 nadobudla účinnosť novela zákona o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci vykonaná zákonom č. 140/2008 Z. z. Bližšie podrobnosti o tejto právnej úprave Vám v bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO radi sprostredkujeme a nadviažeme tak na tie zmeny v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktoré sme Vám dali do pozornosti v našom minuloročnom augustovom vydaní bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO v súvislosti s predchádzajúcou novelizáciou zákona o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci.

3. NOVÝ ZÁKON O POISŤOVNÍCTVE

Dňa 1. apríla 2008 nadobudol účinnosť nový zákon o poisťovníctve č. 8/2008 Z. z., na ktorý sme Vás upozornili už v januárovom vydaní bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO v súvislosti s novelizáciou zákona o burze cenných papierov vykonanou článkom II nového zákona o poisťovníctve, nakoľko táto jeho časť nadobudla účinnosť skôr, a to dňa 15. februára 2008. Zákon o poisťovníctve je rozsiahlou právnu úpravou a ako sme avizovali už v januárovom vydaní bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO, o tejto právnej úprave Vám radi prinášame podrobnejšie informácie.

4. VÝŠKA NÁHRADY ZA BOLEŠŤ A NÁHRADY ZA SŤAŽENIE SPOLOČENSKÉHO UPLATNENIA

Nové Opatrenie Ministerstva zdravotníctva SR zo dňa 14. mája 2008 č. 12384-1/2008-OL o ustanovení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na rok 2008 ustanovuje výšku týchto náhrad pre rok 2008 za jeden bod. Bulletin ULC Čarnogurský PRO BONO Vám prináša podrobnejšie informácie o problematike, na ktorú sa vzťahuje táto právna úprava.

5. NOVELIZÁCIE ZÁKONA O VYSIELANÍ A RETRANSMISII

Dňa 1. júna 2008 nadobudol účinnosť zákon č. 167/2008 Z. z., ktorý prostredníctvom svojho článku IV novelizoval zákon o vysielaní a retransmisii, v ktorom boli novelou zakotvené právo na informácie i ochrana zdroja a obsahu informácií. Bulletin ULC Čarnogurský PRO BONO Vám priblíži nielen obsah tejto novely, ale vráti sa aj k návrhu ďalšej novely zákona o vysielaní a retransmisii, na ktorú upriamil Vašu pozornosť v predchádzajúcom vydaní bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO.

6. PRIPRAVUJE SA V NR SR - ZMLUVY O PREVODE NEHNUTEĽNOSTÍ PO NOVOM

V NR SR postúpil do druhého čítania návrh zákona, ktorým by mala byť vykonaná novelizácia Občianskeho zákonníka. Návrh spomínaného zákona prináša zmeny týkajúce sa zmlúv o prevode nehnuteľností, spotrebiteľských zmlúv, inštitútu bezpodielového spoluvlastníctva manželov a taktiež inštitútu náhrady škody. S prijatím uvedeného návrhu zákona by súviselo i novelizovanie zákona o advokácii a Notárskeho poriadku. Bulletin ULC Čarnogurský PRO BONO Vás v predstihu podrobnejšie oboznámi s tým, aké zmeny by prinieslo prijatie predmetného návrhu zákona, ktorého účinnosť sa predpokladá odo dňa 1. októbra 2008.

NOVÝ TLAČOVÝ ZÁKON

Dňa 1. júna 2008 nadobudol účinnosť zákon č. 167/2008 Z. z. o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tlačový zákon). Zákon č. 167/2008 Z. z. (ďalej v texte len „tlačový zákon“ alebo len „zákon“) zrušil a nahradil predchádzajúcu právnu úpravu platnú od roku 1966 a v tomto bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO Vám podrobne sprostredkujeme, aké zmeny nový tlačový zákon so sebou prináša.

Predmet úpravy Nový tlačový zákon upravuje **(1) práva a povinnosti vydavateľa periodickej tlače** a práva a povinnosti **tlačovej agentúry** pri získavaní a šírení informácií, **(2) práva a povinnosti osôb** pri uplatňovaní práva na opravu, práva na odpoveď a práva na dodatočné oznámenie v periodickej tlači a práva a povinnosti osôb pri uplatňovaní práva na opravu, práva na odpoveď a práva na dodatočné oznámenie v agentúrnom spravodajstve, **(3) evidovanie periodickej tlače**, pričom periodickou tlačou sa v zmysle zákona rozumejú noviny, časopisy alebo iná tlač, vydávaná pod rovnakým názvom, s rovnakým obsahovým zameraním a v jednotnej grafickej úprave, najmenej dvakrát ročne a **(4) ukladanie sankcií** za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom. Tlačový zákon **sa nevzťahuje** na **(1)** Zbierku zákonov SR, Obchodný vestník a iné úradné vestníky, **(2)** periodicкую tlač určenú výlučne na úradné, služobné alebo prevádzkové účely či inú vnútornú potrebu osoby, ak nie je distribuovaná verejnosti, **(3)** periodicкую tlač osoby určenú výlučne na jej vlastnú propagáciu.

Právo na informácie Zákon zakotvuje **právo na informácie**, zahŕňajúce povinnosť orgánov verejnej moci, nimi zriadených rozpočtových organizácií a príspevkových organizácií a právnických osôb zriadených zákonom, na základe rovnosti poskytovať vydavateľovi periodickej tlače a tlačovej agentúre informácie o svojej činnosti na pravdivé, včasné a všestranné informovanie verejnosti. Zakotvením tejto povinnosti nie sú dotknuté ustanovenia podľa osobitného predpisu, ktorým je napríklad zákon o slobodnom

prístupe k informáciám, zákon o ochrane utajovaných skutočností, či zákon o SIS.

Vydavateľ periodickej tlače a tlačová agentúra sú povinní zachovávať mlčanlivosť o zdroji informácií získaných na zverejnenie v periodickej tlači alebo v agentúrnom spravodajstve a o obsahu týchto informácií tak, aby sa nedala zistiť totožnosť zdroja, ak o to požiadala fyzická osoba, ktorá informáciu poskytla, a aby sa odhalením obsahu informácií neporušili práva tretích osôb, pričom s písomnosťami, tlačovými a inými nosičmi údajov, na základe ktorých by mohla byť zistená totožnosť fyzickej osoby, ktorá informácie poskytla, sú povinní zaobchádzať tak, aby nemohlo dôjsť k odhaleniu totožnosti zdroja informácií. Od tejto povinnosti môže vydavateľa periodickej tlače a tlačovú agentúru **oslobodiť udelením súhlasu len fyzická osoba**, ktorá informáciu poskytla a po jej smrti patrí právo udeliť súhlas **blízkym osobám** a v prípade, ak ich niet, povinnosť vydavateľa periodickej tlače a tlačovej agentúry **zaniká**. Povinnosť zakotvená pre vydavateľa periodickej tlače a tlačovú agentúru sa vzťahuje **aj na zamestnanca** vydavateľa periodickej tlače a tlačovej agentúry, pričom táto povinnosť zamestnancovi zaniká, ak zanikla povinnosť pre jeho zamestnávateľa. Za rovnakých podmienok sa táto povinnosť vzťahuje **aj na osobu**, ktorá informácie poskytne vydavateľovi periodickej tlače na základe zmluvného občiansko-právneho alebo zmluvného obchodnoprávneho vzťahu s vydavateľom periodickej tlače, ktorým sa táto osoba zaväzuje profesionálne poskytovať informácie vydavateľovi periodickej tlače. Povinnosť zachovávať mlčanlivosť **sa nevzťahuje na prípad**, ak ide o zákonom uloženú povinnosť prekaziť spáchanie trestného činu.

Tlačový zákon konštituuje **zodpovednosť vydavateľa** za obsah periodickej tlače a **tlačovej agentúry** za obsah agentúrneho spravodajstva. Vydavateľ periodickej tlače a tlačová agentúra **nezodpovedajú** za obsah informácie

Ochrana zdroja a obsahu informácií

Zodpovednosť vydavateľa a tlačovej agentúry

poskytnutej orgánom verejnej moci, ním zriadenou rozpočtovou organizáciou alebo príspevkovou organizáciou alebo právnickou osobou zriadenou zákonom, ak je táto informácia uverejnená v periodickej tlači alebo v agentúrnom spravodajstve v pôvodnom znení a jej spracovaním pre uverejnenie sa nezmenil jej pôvodný obsah, a ďalej nezodpovedajú za obsah uverejneného oznámenia v naliehavom verejnom záujme (takýmto oznámením je napríklad výzva v krízovej situácii či dôležité oznámenie orgánu verejnej moci zverejňované z úradnej moci alebo neodkladné oznámenie orgánu PZ SR), ktoré sú povinní na požiadanie orgánu verejnej moci bezodplatne zverejniť, a to v čase určenom orgánom verejnej moci alebo v najbližšom vydaní periodickej tlače pripravovanom po doručení žiadosti o uverejnenie oznámenia v naliehavom verejnom záujme, **vydavateľ periodickej tlače nezodpovedá** za pravdivosť informácie zverejnenej v inzercii a za klamlivú reklamu alebo porovnávaciu reklamu, **s výnimkou** inzercie, ktorou vydavateľ periodickej tlače propaguje svoju osobu, aktivity, služby alebo produkty.

Povinnosti vydavateľa periodickej tlače a tlačovej agentúry

Vydavateľ periodickej tlače je povinný **zabezpečiť, aby každé vydanie** periodickej tlače obsahovalo náležitosti taxatívne vymedzené tlačovým zákonom a ak je vydavateľ periodickej tlače právnickou osobou, je povinný **v prvom čísle** periodickej tlače uverejniť oznámenie o štruktúre vlastníckych vzťahov vydavateľa periodickej tlače. Tlačová agentúra je povinná zabezpečiť, aby **agentúrne spravodajstvo** bolo označené názvom tlačovej agentúry a dátumom zverejnenia.

Nové inštitúty na ochranu mena a dobrej povesti

S prihliadnutím na slobodu prejavu tlačový zákon zakotvuje prostriedky na ochranu mena a dobrej povesti fyzickej aj právnickej osoby dotknutej obsahom informácií uverejnených v tlačových periodikách a agentúrnom spravodajstve prostredníctvom nových inštitútov, ktorými sú **(1) právo na opravu**, a to v prípade, ak periodická tlač alebo agentúrne spravodajstvo obsahuje **nepravdivé** skutkové tvrdenie o osobe, na základe ktorého možno osobu presne určiť, má táto osoba právo žiadať

o uverejnenie opravy nepravdivého skutkového tvrdenia, **(2) právo na odpoveď**, a to v prípade, ak periodická tlač alebo agentúrne spravodajstvo obsahuje skutkové tvrdenie, ktoré sa týka cti, dôstojnosti alebo súkromia fyzickej osoby, alebo názvu alebo dobrej povesti právnickej osoby, na základe ktorého možno osobu presne určiť, má táto osoba právo žiadať uverejnenie odpovede, pričom právo na opravu tým nie je dotknuté, **a (3) právo na dodatočné oznámenie** v prípade, ak periodická tlač alebo agentúrne spravodajstvo obsahuje skutkové tvrdenie o konaní pred orgánom verejnej moci vedenom proti osobe, na základe ktorého možno osobu presne určiť, a toto konanie bolo ukončené právoplatným rozhodnutím, má táto osoba právo žiadať uverejnenie dodatočného oznámenia o konečnom výsledku tohto konania. Vydavateľ periodickej tlače a tlačová agentúra sú povinní umožniť využitie vyššie uvedených inštitútov ochrany osobnosti **bezodplatne**, pričom zákon stanovuje ďalšie podrobnosti pre ich uplatnenie.

Žiadosť musí **(1)** mať písomnú formu, **(2)** byť podpísaná žiadateľom, **(3)** byť doručená vydavateľovi periodickej tlače alebo tlačovej agentúre, a to **v lehote do 30 dní odo dňa** vydania periodickej tlače alebo zverejnenia napadnutého agentúrneho spravodajstva, pričom dodatočné oznámenie je začiatok lehoty určený dňom nadobudnutia **právoplatnosti** rozhodnutia, ktorým sa konanie skončilo, pričom márne uplynutie tejto lehoty má za následok **zánik práva** na opravu, práva na odpoveď ako i práva na dodatočné oznámenie, **(4)** obsahovať **písomný návrh znenia opravy**, pri uplatnení práva na odpoveď písomné znenie **odpovede**, ktorá sa obmedzí len na skutkové tvrdenie, ktorým sa napadnuté skutkové tvrdenie poprie, doplní, spresní alebo vysvetlí a ktorá súčasne musí byť rozsahom primeraná a pri uplatnení práva na dodatočné oznámenie písomný návrh znenia **dodatočného oznámenia**, pričom každý takýto návrh musí spĺňať aj ďalšie **náležitosti** špecifikované tlačovým zákonom v závislosti od toho, o uplatnenie ktorého z inštitútov sa jedná.

Náležitosti žiadosti a dôsledky v prípade ich absencie

Lehoty pre uverejnenie

Tlačový zákon obsahuje aj úpravu prípadov, v ktorých vydavateľ periodickej tlače a tlačová agentúra nie sú povinní uverejniť opravu, odpoveď či dodatočné oznámenie a taktiež podrobnosti týkajúce sa ich postupu v prípade zverejnenia opravy, odpovede či dodatočného oznámenia. Vydavateľ periodickej tlače alebo tlačová agentúra sú povinní uverejniť **opravu v lehote 8 dní** odo dňa doručenia žiadosti o uverejnenie opravy alebo v najbližšom vydaní periodickej tlače pripravovanom po doručení žiadosti o uverejnenie opravy, uverejniť **odpoveď v lehote 3 dní** odo dňa doručenia žiadosti o uverejnenie odpovede alebo v najbližšom vydaní periodickej tlače pripravovanom po doručení žiadosti o uverejnenie odpovede, uverejniť **dodatočné oznámenie v lehote 8 dní** odo dňa doručenia žiadosti o uverejnenie dodatočného oznámenia alebo v najbližšom vydaní periodickej tlače pripravovanom po doručení žiadosti o uverejnenie dodatočného oznámenia.

Súdna ochrana a zánik práva

Ak vydavateľ periodickej tlače alebo tlačová agentúra neuverejnia opravu, odpoveď alebo dodatočné oznámenie vôbec, alebo ak nedodržia niektorú z podmienok na ich uverejnenie, má osoba, ktorá o ich uverejnenie vydavateľa periodickej tlače alebo tlačovú agentúru požiadala, **právo na primeranú peňažnú náhradu od 50 000 Sk do 150 000 Sk**. Nárok na primeranú peňažnú náhradu možno uplatniť na súde spolu s **návrhom, ktorým sa osoba, ktorá požiadala o ich uverejnenie** vydavateľa periodickej tlače alebo tlačovú agentúru, môže na súde domáhať uverejnenia opravy, odpovede alebo doda-

točného oznámenia pričom návrh musí **podat' na súd v lehote do 30 dní po uplynutí lehoty na uverejnenie** opravy, odpovede alebo dodatočného oznámenia, inak právo domáhať sa na súde uverejnenia opravy, odpovede alebo dodatočného oznámenia **zaniká**. Právo na opravu, právo na odpoveď alebo právo na dodatočné oznámenie **patrí po smrti fyzickej osoby blízkym osobám**.

Tento zákon zároveň upravuje evidovanie periodickej tlače Ministerstvom kultúry SR, ktoré eviduje periodickú tlač zápisom do zoznamu, zmenou zápisu v zozname a výmazom zápisu zo zoznamu, pričom na evidovanie periodickej tlače **sa nevzťahuje Správny poriadok**, postupy sú upravené priamo v tlačovom zákone. Zoznam je verejne prístupná evidencia periodickej tlače vydávanej na území SR a každý má právo nahliadnuť do zoznamu a zhotovovať si z neho výpisy alebo odpisy. Týmto zákonom sa taktiež upravuje **ukladanie pokút** za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom vydavateľovi periodickej tlače a tlačovej agentúre, pričom na konanie o uložení pokuty **sa vzťahuje Správny poriadok**.

Tlačový zákon prináša i sprievodné novelizácie ďalších právnych predpisov. Prostredníctvom článku II novelizuje zákon o **správnych poplatkoch**, článkom III zákon o **povinných výtlačkoch periodických publikácií, neperiodických publikácií a rozmnoženín audiovizuálnych diel** a článkom IV je vykonaná novelizácia zákon o **vysielaní a retransmisii**, o ktorej Vás taktiež informujeme v tomto vydaní bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO.

Evidovanie periodickej tlače

Pokuty

Sprievodné novelizácie

NOVELA ZÁKONA O BEZPEČNOSTI A OCHRANE ZDRAVIA PRI PRÁCI

Dňa **1. mája 2008** nadobudol účinnosť zákon č. 140/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 309/2007 Z. z. a o zmene a doplnení zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji

verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej v texte len „novela zákona o BOZP“ alebo len „novela“). O **predchádzajúcej novele** zákona o BOZP vykonanej zákonom č. 309/2007 Z. z., sme Vás informovali v minuloročnom augustovom vydaní bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO.

Dôvody novelizácie	Účelom novely je zosúladienie odvetvovej klasifikácie ekonomických činností uvedenej v zákone č. 124/2006 Z. z. s novou klasifikáciou ekonomických činností v zmysle vyhlášky Štatistického úradu SR č. 306/2007 Z. z., ktorou sa vydáva Štatistická klasifikácia ekonomických činností, pričom táto revidovaná klasifikácia ekonomických činností zrušila s účinnosťou odo dňa 1. januára 2008 klasifikáciu ekonomických činností ustanovenú vo vyhláške Štatistického úradu SR č. 552/2002 Z. z.	nej služby vykonáva tím odborných zdravotníckych pracovníkov kvalifikovaných na výkon pracovnej zdravotnej služby. Úlohy pracovnej zdravotnej služby môže v prípadoch vymedzených zákonom o BOZP u zamestnávateľa, ktorý zamestnáva menej ako 19 zamestnancov, ktorí vykonávajú práce zaradené do prvej alebo druhej kategórie, samostatne vykonávať aj lekár so špecializáciou v špecializačnom odbore pracovné lekárstvo, preventívne pracovné lekárstvo a toxikológia, služby zdravia pri práci a verejné zdravotníctvo alebo asistent po získaní vysokoškolského vzdelania v odbore verejné zdravotníctvo alebo vyššieho odborného vzdelania v odbore diplomovaný asistent hygieny a epidemiológie so špecializáciou v špecializačnom odbore zdravie pri práci, s ktorým má zamestnávateľ uzatvorený pracovnoprávny vzťah alebo obdobný pracovný vzťah . Úlohy pracovnej zdravotnej služby u poskytovateľa zdravotnej starostlivosti , ktorého zamestnanci vykonávajú práce zaradené do prvej alebo druhej kategórie, môže plniť aj ním určený jeden alebo viacerí odborní zdravotnícki pracovníci, s ktorými má uzatvorený pracovný pomer alebo obdobný pracovný vzťah poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, ktorý je fyzickou osobou, môže úlohy pracovnej zdravotnej služby plniť osobne .	
Zoznam činností s vyšším rizikom	Novela zákona o BOZP v prílohe č. 1 zakotvuje zoznam činností s vyšším rizikom, pri ktorých môže vzniknúť závažné poškodenie zdravia zamestnancov, alebo pri ktorých častejšie vzniká poškodenie ich zdravia, v ktorej sú rozdelené na základe štatistickej klasifikácie ekonomických činností . Novela okrem legislatívno-technických úprav zosúladí aj terminológiu zákona o BOZP s vyhláškou Štatistického úradu SR č. 306/2007 Z. z., ďalej nahrádza podmienku uvádzania odvetvia ekonomickej činnosti podmienkou uvádzania kódu a názvu ekonomických činností podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností na preukázanie odbornej praxe bezpečnostného technika pri vydaní osvedčenia autorizovaného bezpečnostného technika.	Novelou sa ďalej upravujú ustanovenia § 27 zákona o BOZP týkajúce sa výchovy a vzdelávania v oblasti ochrany práce tým spôsobom, aby zákon o BOZP svojou úpravou nezasahoval do pôsobnosti živnostenského zákona. Po novom môžu fyzická osoba a právnická osoba organizovať a vykonávať výchovu a vzdelávanie v oblasti ochrany práce v rozsahu jednotlivých činností podľa prílohy č. 2 len na základe oprávnenia vydaného Národným inšpektorátom práce alebo príslušným orgánom dozoru, oprávnenie sa nevyžaduje pre strednú školu a vysokú školu na prípravu žiakov a študentov na výkon povolania a pre zamestnávateľa na výchovu a vzdelávanie v oblasti ochrany práce vlastných zamestnancov a vedúcich zamestnancov podľa prílohy č. 2 skupiny 01 bodu 01.1.	Výchova a vzdelávanie v oblasti ochrany práce
Preventívne a ochranné služby	V súvislosti s preventívnymi a ochrannými službami novela zakotvuje, že zamestnávateľ je povinný zabezpečiť , aby bezpečnostno-technická služba a pracovná zdravotná služba vykonali najmenej raz za rok spoločnú previerku jeho pracovísk, pričom zamestnávateľ, ktorého kód podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností nie je uvedený v prílohe č. 1 zákona o BOZP a ktorý zamestnáva menej ako 19 zamestnancov , alebo ktorý na pracovisku odlúčenom mimo obce jeho sídla zamestnáva menej ako 19 zamestnancov, je povinný zabezpečiť , aby bezpečnostno-technická služba a pracovná zdravotná služba vykonali spoločnú previerku jeho pracovísk alebo jeho odlúčeného pracoviska najmenej raz za päť rokov .		
Pracovná zdravotná služba	Novela v zákone o BOZP prináša úpravy aj v súvislosti s pracovnou zdravotnou službou. Úlohy pracovnej zdravot-		

Sprievodná novela Novela zákona o BOZP prostredníctvom svojho článku II s rovnakou **účinnosťou** **odo dňa 1. mája 2008** mení a dopĺňa **zákon o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia** v znení neskorších predpi-

sov, do ktorého prináša zmeny týkajúce sa povinností pri ochrane zdravia pri práci, správnych deliktov na úseku verejného zdravotníctva v oblasti ochrany zdravia pri práci a ukladania pokút.

NOVÝ ZÁKON O POISŤOVNÍCTVE

Dňa **1. apríla 2008** nadobudol účinnosť zákon č. 8/2008 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej v texte len „zákon o poisťovníctve“ alebo len „zákon“). Zákon je rozsiahlou právnou úpravou, ktorou sa v plnom rozsahu **nahrádza zákon** o poisťovníctve č. 95/2002 Z. z., platný do účinnosti tejto právnej úpravy.

Rozsah úpravy Zákon o poisťovníctve vo svojej **prvej časti** vymedzuje základné pojmy v oblasti poisťovníctva (napríklad pojmy poisťovňa, zaistovňa, zahraničná poisťovňa, zahraničná zaistovňa, poisťovacia činnosť, zaistovacia činnosť, poisťné riziko a poisťný kmeň), pričom definuje subjekty poisťného trhu a bližšie charakterizuje poisťovaciu činnosť, zaistovaciu činnosť a ďalšie pojmy používané len na účely tohto zákona. Ide o pojmy, ktoré súvisia s udeľovaním povolenia na vykonávanie poisťovacej činnosti a zaistovacej činnosti (napríklad dôveryhodná osoba, skupina s úzkymi väzbami, kvalifikovaná účasť) alebo, ktoré súvisia s výkonom dohľadu (napríklad dcérska spoločnosť, materská spoločnosť, členský štát, členský štát pobočky, členský štát záväzku, domovský členský štát, ústredie, členský štát poskytovania služieb).

Predmetom úpravy zákona o poisťovníctve sú **(1)** vzťahy súvisiace so vznikom, organizáciou, riadením, vykonávaním činnosti a zánikom poisťovní a zaistovní, **(2)** vzťahy súvisiace s pôsobením poisťovní z iných členských štátov, zaistovní z iných členských štátov, zahraničných poisťovní a zahraničných zaistovní na území SR a **(3)** výkon dohľadu.

Výkon poisťovacej a zaistovacej činnosti Obsahom **druhej časti zákona** o poisťovníctve je úprava výkonu poisťovacej a zaistovacej činnosti. **Povolenie** na výkon poisťovacej (zaistovacej) činnosti sa vydáva **na základe žiadosti** pred-

loženej zakladateľmi poisťovne (zaistovne). Povolenie na vykonávanie poisťovacej činnosti alebo povolenie na vykonávanie zaistovacej činnosti sa udeľuje **na neurčitú dobu a nemožno ho previesť** na inú osobu a **neprechádza ani na právneho nástupcu**. Povolenie na vykonávanie poisťovacej (zaistovacej) činnosti sa udeľuje podľa požadovaných činností pre vykonávanie životného poistenia a neživotného poistenia, v povolovacej činnosti sa teda uplatňuje **odvetvový princíp**. Členenie poisťných odvetví podľa poisťných druhov na životné poistenie a neživotné poistenie tvorí **prílohu č. 1** k zákonu.

O udelení povolenia **na vykonávanie poisťovacej činnosti** a na vykonávanie **zaistovacej činnosti** rozhoduje na území SR Národná banka Slovenska (ďalej v texte len „NBS“). **Podmienky**, ktoré musí žiadateľ splniť, sú zamerané na prehľadnosť finančných prostriedkov, vhodnosť osôb s kvalifikovanou účasťou na poisťovní (zaistovní) a prehľadnosť vzťahov týchto osôb s inými osobami, najmä ich podielov na základnom imaní a na hlasovacích právach, odbornú spôsobilosť a dôveryhodnosť osôb navrhovaných za členov predstavenstva, prokuristov, vedúcich zamestnancov poisťovne (zaistovne), zodpovedného aktuára a vedúceho zamestnanca riadiaceho útvar vnútorného auditu a na prehľadnosť vzťahov skupiny s úzkymi väzbami, ku ktorej patrí aj akcionár s kvalifikovanou účasťou na poisťovni (zaistovni).

Základnými náležitosťami žiadosti o udelenie povolenia na vykonávanie poisťovacej (zaistovacej) činnosti sú **(1)** obchodné meno a sídlo budúcej poisťovne (zaistovne), **(2)** IČO budúcej poisťovne (zaistovne), ak jej už bolo pridelené, **(3)** výška základného imania, **(4)** zoznam akcionárov s kvalifiko-

Podmienky pre udelenie povolenia

Náležitosti žiadosti o udelenie povolenia

vanou účasťou a zoznam blízkych osôb akcionárov s kvalifikovanou účasťou, (5) rozsah činnosti budúcej poisťovne (zaist'ovne), (6) vecné, personálne a organizačné predpoklady vykonávania poisťovacej (zaist'ovacej) činnosti, (7) údaje osôb navrhovaných za členov predstavenstva, za členov dozornej rady, za prokuristov, za vedúcich zamestnancov v priamej riadiacej pôsobnosti predstavenstva, za vedúceho zamestnanca riadiaceho útvar vnútorného auditu a za zodpovedného aktuára, (8) vyhlásenie žiadateľov, že predložené údaje sú úplné a pravdivé, (9) údaje o likvidačnom zástupcovi, ak poisťovňa bude vykonávať povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, (10) preukázanie dôveryhodnosti a odbornej spôsobilosti fyzických osôb, ktoré sú členmi štatutárneho orgánu alebo akcionármi kontrolujúcimi zmiešanú finančnú holdingovú spoločnosť a preukázanie vhodnosti akcionárov kontrolujúcich zmiešanú finančnú holdingovú spoločnosť. Prílohu k žiadosti tvoria napríklad zakladateľská listina, návrh stanov, stručné životopisy o dosiahnutom vzdelaní členov predstavenstva a zodpovedného aktuára či návrh obchodno-finančného plánu.

Zahraničná poisťovňa a zaist'ovňa

Pre udelenie povolenia na vykonávanie poisťovacej (zaist'ovacej) činnosti zahraničnej poisťovni (zaist'ovni) zákon stanovuje obdobné pravidlá a podmienky ako pre slovenské poisťovne (zaist'ovne) s prihliadnutím na niektoré špecifiká, ktoré sa týkajú len zahraničných poisťovní (zaist'ovní). Zahraničná poisťovňa (zaist'ovňa) môže vykonávať poisťovaciu (zaist'ovaciú) činnosť na území SR **len prostredníctvom svojej pobočky, ak jej bolo udelené povolenie** na vykonávanie poisťovacej (zaist'ovacej) činnosti podľa tohto zákona. Zahraničnou poisťovňou (zaist'ovňou) sa rozumie právnická osoba so sídlom na území štátu, ktorý nie je členským štátom Európskych spoločenstiev alebo členským štátom Európskej dohody o voľnom obchode, ktorý podpísal Zmluvu o Európskom hospodárskom priestore (ďalej v texte len „členský štát“), ktorá má oprávnenie na vykonávanie poisťovacej (zaist'ovacej) činnosti udelené v štáte, v ktorom má sídlo. Poisťovňa

z iného členského štátu môže na území SR vykonávať poisťovaciu činnosť prostredníctvom svojej pobočky **bez povolenia** na vykonávanie poisťovacej činnosti, ak jej bolo oprávnenie na výkon tejto činnosti udelené v príslušnom členskom štáte, a to na základe súhlasného písomného vyjadrenia príslušného orgánu dohľadu domovského členského štátu doručeného NBS. V zmysle ustanovení zákona o poisťovníctve môže mať poisťovňa rovnako ako i zaist'ovňa okrem právnej formy **akciovej spoločnosti** aj právnu formu **európskej spoločnosti**.

NBS pri posudzovaní žiadosti o udelenie povolenia na vykonávanie činnosti pre zahraničnú poisťovňu (zaist'ovňu) prostredníctvom jej pobočky je podľa konkrétnych podmienok oprávnená žiadosti **vyhovieť aj čiastočne, prípadne žiadosť zamietnuť**. Povolenie **nemôže byť udelené**, pokiaľ by bolo v rozpore s medzinárodnou zmluvou. Prípady, v ktorých **zaniká** povolenie na vykonávanie poisťovacej činnosti alebo zaist'ovacej činnosti, zákon o poisťovníctve vymenúva taxatívne.

Poisťovní, pobočke zahraničnej poisťovne, zaist'ovní alebo pobočke zahraničnej zaist'ovne zákon umožňuje na základe zmluvy o zverení činností zveriť jednu činnosť alebo viac činností inej osobe, ktorá je **oprávnená** na výkon zverených (poisťovacích alebo zaist'ovacích) činností a súčasne **má sídlo** alebo vykonáva činnosť v členskom štáte a jej **záujmy nie sú v konflikte** so záujmami poisťovne, pobočky zahraničnej poisťovne, zaist'ovne alebo pobočky zahraničnej zaist'ovne alebo jej klientov. V tejto súvislosti zákon o poisťovníctve zakotvuje aj **podmienky**, za ktorých možno výkon činnosti zveriť inej osobe. Výnimkou sú v zákone taxatívne vymedzené činnosti, a to (1) prijímanie alebo preberanie poisťných rizík, (2) ohodnocovanie poisťných rizík a ich riadenie, (3) tvorba technických rezerv a tvorba garančného fondu a (4) pasívne zaistenie.

Poisťovňa alebo zaist'ovňa, ktorá sa rozhodne zriadiť pobočku na území iného štátu má povinnosť NBS písomne oznámiť, v ktorom štáte sa rozhodla zriadiť

Posúdenie žiadosti o udelenie povolenia NBS

Zverenie výkonu činností

Zriaďovanie pobočiek v zahraničí

pobočku, kde bude jej predpokladané sídlo, kto bude vedúcim jej pobočky, akú bude mať organizačnú štruktúru a plán poisťovacej (zaistovacej) činnosti, v ktorom uvedie povahu a rozsah poisťovacej (zaistovacej) činnosti predpokladaný v prvých troch rokoch.

Spolupráca a voľný pohyb v rámci členských štátov

Zákon o poisťovníctve zakotvil postupy, za ktorých môže poisťovňa (zaistovňa) so sídlom na území SR vykonávať poisťovaciu (zaistovacu) činnosť na území iných členských štátov, a to prostredníctvom pobočky alebo na základe slobodného poskytovania služieb, ako aj postupy, za ktorých môže poisťovňa (zaistovňa) z iného členského štátu vykonávať svoju činnosť na území SR prostredníctvom pobočky alebo na základe slobodného poskytovania služieb. V tejto súvislosti upravuje aj výmenu informácií medzi príslušnými orgánmi dohľadu členských štátov, pričom povolenie udelené príslušným orgánom dohľadu domovského členského štátu je platné v celej EÚ (ide o tzv. **jednotný európsky pas**). Dohľad nad vykonávaním činnosti poisťovní (zaistovní) so sídlom na území SR, ktoré vykonávajú poisťovaciu (zaistovacu) činnosť na území iných členských štátov vykonáva NBS a dohľad nad vykonávaním poisťovacej činnosti poisťovňou z iného členského štátu a zaistovacej činnosti zaistovňou z iného členského štátu vykonáva príslušný orgán dohľadu domovského členského štátu.

Podnikanie v poisťovníctve

Zákon vo svojej **tretej časti** upravuje **požiadavky na podnikanie v poisťovníctve**, v rámci ktorých upravuje **(1) tvorbu technických rezerv** poisťovne a zaistovne, ktoré sú povinné vytvárať ich v dostatočnej výške, aby bola zabezpečená splniteľnosť záväzkov vyplývajúcich z vykonávanej poisťovacej či zaistovacej činnosti, **(2) druhy technických rezerv**, pričom jednotlivé druhy technických rezerv sú v zákone taxatívne vymedzené a tvoria sa samostatne pre životné poistenie a samostatne pre neživotné poistenie, **(3) spôsob umiestnenia prostriedkov technických rezerv**, pri umiestňovaní ktorých zákon ukladá poisťovní, pobočke zahraničnej poisťovne, zaistovní i pobočke zahraničnej zaistovne povinnosť dodržiavať zásady bezpečnosti, rentability, likvidity a di-

verzifikácie, **(4) dodržiavanie požadovanej miery solventnosti**, pričom solventnosťou sa rozumie schopnosť v každom okamihu zabezpečiť vlastnými zdrojmi úhradu záväzkov vyplývajúcich z vykonávania poisťovacej činnosti alebo zaistovacej činnosti a na zabezpečenie schopnosti uhradiť riadne a včas záväzky vyplývajúce z poisťovacej činnosti alebo zaistovacej činnosti, je poisťovňa alebo zaistovňa povinná vytvoriť a nepretržite dodržiavať skutočnú mieru solventnosti najmenej vo výške požadovanej miery solventnosti, **(5) tvorbu garančného fondu**, ktorý tvorí jednu tretinu hodnoty požadovanej miery solventnosti a ktorého minimálnu výšku stanovuje NBS, **(6) postup pri stanovení výšky poistného** na základe poistno-matematických metód, ktorý je stanovený tak, aby zabezpečil trvalú splniteľnosť všetkých záväzkov vrátane tvorby dostatočných technických rezerv, **(7) organizáciu a riadenie poisťovne a zaistovne vrátane úpravy otázky konfliktu záujmov a mlčanlivosti** zamestnancov a členov orgánov poisťovne, pričom poisťovne a zaistovne sú povinné uplatňovať a udržiavať primeraný systém riadenia rizík, systém vnútornej kontroly a vnútorného auditu z dôvodu zabezpečovania súladu s rozhodnutiami a postupmi na všetkých organizačných úrovniach, **(8) vedenie obchodnej dokumentácie**, v súvislosti s ktorou sú poisťovňa, pobočka poisťovne z iného členského štátu, pobočka zahraničnej poisťovne, zaistovňa, pobočka zaistovne z iného členského štátu a pobočka zahraničnej zaistovne povinné viesť účtovníctvo o stave a pohybe majetku a záväzkov, nákladoch a výnosoch a zisku alebo o strate v súlade so zákonom o účtovníctve, pričom účtovná závierka poisťovne, zaistovne, pobočky zahraničnej poisťovne a pobočky zahraničnej zaistovne musí byť overená audítorm alebo audítorskou spoločnosťou a z hľadiska personálneho a organizačného musí byť zabezpečená oddelená správa pre životné poistenie a neživotné poistenie, analytická evidencia pre jednotlivé poistné druhy a oddelená analytická evidencia osobitne pre poisťovaciu činnosť a zaistovacu činnosť, **(9) oznamovacie povinnosti subjektov podnikajúcich v poisťovníctve**, ktoré sú po-

vinné najneskôr do dvoch mesiacov po skončení polovice účtovného obdobia predložiť NBS polročnú správu o svojom hospodárení za prvú polovicu účtovného obdobia a najneskôr do troch mesiacov po uplynutí účtovného obdobia predložiť MF SR a NBS výročnú správu o svojom hospodárení, taktiež sú povinné bez zbytočného odkladu oznámiť NBS každú zmenu vo svojej finančnej situácii alebo iné skutočnosti, ktoré môžu ohroziť ich schopnosť plniť záväzky vyplývajúce z vykonávanej poisťovacej činnosti alebo zaistovacej činnosti, predkladať NBS údaje z účtovnej a štatistickej evidencie a ďalšie údaje a informácie vo forme výkazov, hlásení, prehľadov a iných správ ustanoveným spôsobom a v ustanovených termínoch, sú taktiež povinné informovať NBS osobitne o výsledkoch poisťovacej činnosti a zaistovacej činnosti vykonávanej prostredníctvom svojej pobočky v príslušnom členskom štáte a osobitne o výsledkoch poisťovacej činnosti a zaistovacej činnosti vykonávanej na základe práva slobodného poskytovania služieb, **(10) prípady, v ktorých je potrebný predchádzajúci súhlas NBS**, ktorý je podmienkou napríklad na zníženie základného imania poisťovne alebo zaistovne, ak nejde o zníženie základného imania z dôvodu jeho zúčtovania so stratou, zlúčenie alebo splynutie poisťovne alebo zaistovne, vrátenie povolenia na vykonávanie poisťovacej činnosti alebo zaistovacej činnosti, predaj podniku poisťovne alebo zaistovne, pobočky zahraničnej poisťovne alebo pobočky zahraničnej zaistovne, alebo ich časti, predčasné splatenie úveru, ktorý tvorí skutočnú mieru solventnosti či na splatenie cenných papierov bez stanovenej splatnosti a iných finančných nástrojov, a **(11) zodpovedného aktuára**, ktorý potvrdzuje správnosť napríklad výpočtu sadzieb poisťného či zaistného a ich primeranosť, určenia výšky technických rezerv a ich umiestnenia, výpočtu požadovanej miery solventnosti, použitia poisťno-matematických metód pri určovaní výšky technických rezerv.

Dohľad V štvrtej časti zákon o poisťovníctve upravuje výkon dohľadu nad subjektmi podnikajúcimi v poisťovníctve, stanovuje postupy a špecifikuje podmienky

výmeny informácií medzi príslušnými orgánmi dohľadu pri súčasnom zachovaní dôvernej povahy týchto informácií. V tejto časti zákona je zakotvený právny rámec pre uplatňovanie dohľadu nad poisťovňami v skupine a zaistovňami v skupine ako aj doplňujúceho dohľadu za účelom sledovania a regulácie rizík finančných konglomerátov. Výkonom dohľadu nad činnosťou subjektov vykonávajúcich činnosť na poisťovnom trhu zákon poveruje NBS, pričom určuje, v ktorých prípadoch je NBS príslušným orgánom dohľadu. **Predmetom dohľadu** je dohľad nad dodržiavaním podmienok povolení udelených podľa tohto zákona, ako aj dohľad nad dodržiavaním právnych predpisov týkajúcich sa subjektov, ktoré podliehajú dohľadu. NBS má povinnosť umožniť orgánu dohľadu domovského členského štátu vykonať dohľad na mieste na území SR. NBS je oprávnená vykonávať dohľad nad pobočkami poisťovne a pobočkami zaistovne, ktoré pôsobia na území iného štátu, ak to pripúšťajú právne predpisy daného štátu a je uzavretá dohoda medzi NBS a orgánmi dohľadu daného štátu.

NBS vykonáva aj dohľad nad poisťovňami v skupine a zaistovňami v skupine, pričom zákon definuje predmet dohľadu nad skupinou a taktiež **subjekty**, ktoré tomuto výkonu dohľadu nad skupinou podliehajú, sú nimi najmä spoločnosť s účasťou, príbuzná spoločnosť, poisťovacia holdingová spoločnosť, zmiešaná poisťovacia holdingová spoločnosť. Poisťovňa alebo zaistovňa, ktorá podlieha dohľadu nad skupinou má **povinnosť predkladať orgánu dohľadu údaje a informácie**, potrebné pre výkon dohľadu nad skupinou. Zákon zakotvil povinnosť vzájomnej výmeny všetkých potrebných informácií medzi príslušnými orgánmi dohľadu členských štátov za účelom uľahčenia výkonu dohľadu nad skupinou v prípade, ak majú poisťovne alebo zaistovne sídlo v rôznych členských štátoch. Zákon o poisťovníctve upravuje vykonávanie dohľadu nad skupinou **nad obchodnými transakciami subjektov**, ktoré tvoria skupinu, vykonávanie dohľadu medzi poisťovňou a zaistovňou a fyzickou osobou, ktorá má účasť v týchto subjektoch, pričom tento dohľad sa

Dohľad nad poisťovňami a zaistovňami v skupine

týka napríklad úverov, záruk a mimosúvahových operácií, zaist'ovacích operácií, položiek započítateľných do miery solventnosti či dohôd o rozdelení nákladov.

Doplňujúci dohľad

Doplňujúcim dohľadom je **sledovanie a regulácia rizík finančných konglomerátov**. V súvislosti s výkonom doplňujúceho dohľadu zákon definuje pojmy finančný konglomerát, finančný sektor, skupina, regulovaná osoba, zmiešaná finančná holdingová spoločnosť a vymedzuje jednotlivé finančné sektory, ktoré môžu byť zastúpené vo finančnom konglomeráte, a to sektor bankový, sektor poisťovníctva a sektor investičných služieb. NBS vykonáva doplňujúci dohľad nad finančným konglomerátom v tých prípadoch, ak je finančný konglomerát kontrolovaný poisťovňou alebo zaist'ovňou alebo je finančný konglomerát kontrolovaný zmiešanou finančnou holdingovou spoločnosťou a najvýznamnejším finančným sektorom finančného konglomerátu je sektor poisťovníctva. Po dohode s príslušnými orgánmi dohľadu iných členských štátov, ktoré zodpovedajú za dohľad nad regulovanými osobami tvoriacimi súčasť finančného konglomerátu, však môže NBS **prenechať alebo prevziať výkon doplňujúceho dohľadu** týmto orgánom dohľadu. NBS má povinnosť v spolupráci s príslušnými orgánmi dohľadu členských štátov vykonať identifikáciu finančných konglomerátov podliehajúcich doplňujúcemu dohľadu a oznámiť túto skutočnosť osobe kontrolujúcej finančný konglomerát, pričom NBS oznámi osobe, ktorá ovláda finančný konglomerát, že bude podliehať doplňujúcemu dohľadu. Zo zákona o poisťovníctve **vyplývajú NBS oznamovacie povinnosti** nielen voči príslušným orgánom dohľadu iných členských štátov, ale aj vo vzťahu ku Komisii ES.

Kritériá pre finančný konglomerát

Zákon určuje kritériá na určenie toho, či skupinu podnikateľských subjektov možno považovať za finančný konglomerát na účely výkonu doplňujúceho dohľadu. Určuje sa najmä, či **činnosti vo finančnom sektore v skupine** sú významné, teda či majú viac ako 40 %-ný podiel na celkových aktívach skupiny, a či sú **medzisektorové činnosti** významné, teda či majú viac ako 10 %-ný po-

diel celkových aktív jedného finančného sektora k celkovým aktívam subjektov finančného sektora v skupine a podiel minimálnej výšky vlastných zdrojov jedného finančného sektora k súčtu minimálnej výšky vlastných zdrojov osôb finančného sektora v skupine. NBS má po dohode s príslušnými orgánmi dohľadu iných členských štátov **v odôvodnených prípadoch možnosť upustiť** od zaradenia skupiny do doplňujúceho dohľadu, resp. kritériá pri výpočte podielov nahradiť alebo doplniť kritériami uvedenými v zákone.

Poisťovňa alebo zaist'ovňa, ktorá je súčasťou finančného konglomerátu, je povinná splňať podmienky **(1)** dodržiavania solventnosti, **(2)** koncentrácie rizík, **(3)** obmedzenia vnútrogrupinových transakcií a **(4)** riadenia a monitorovania rizík na úrovni finančného konglomerátu.

Úlohou **NBS pri výkone doplňujúceho dohľadu** nad finančným konglomerátom je predovšetkým koordinovať zhromažďovanie a rozširovanie informácií potrebných na sledovanie činnosti finančného konglomerátu ako aj plánovanie a koordinovanie výkonu doplňujúceho dohľadu v spolupráci s príslušnými orgánmi dohľadu iných štátov vykonávajúcimi dohľad nad regulovanými osobami tvoriacimi finančný konglomerát. Zákon upravuje rozsah tejto spolupráce NBS vrátane rozsahu výmeny informácií potrebných na výkon doplňujúceho dohľadu.

Zákon o poisťovníctve prináša **rozšírenie sankcií**, ktoré je NBS oprávnená uložiť za nedodržanie zákonom stanovených povinností. Podľa rozsahu zistených nedostatkov môže NBS uložiť napríklad opatrenie **(1)** na odstránenie a nápravu zistených nedostatkov, **(2)** vypracovať ozdravný plán v prípadoch, ak poisťovňa, pobočka zahraničnej poisťovne, zaist'ovňa, a pobočka zahraničnej zaist'ovne vykazujú také nedostatky, ktoré by v konečnom dôsledku mohli spôsobiť ohrozenie splniteľnosti záväzkov, avšak tieto nedostatky je možné v krátkodobom časovom horizonte odstrániť, **(3)** predkladať osobitné výkazy, hlásenia a správy, **(4)** uložiť skončiť nepovolenú činnosť, **(5)** obme-

Sankcie

dzit' voľné nakladanie s aktívami, (6) uložiť peňažnú pokutu, (7) zaviesť nútenú správu v prípadoch priameho ohrozenia splniteľnosti záväzkov poisťovne alebo zaistovne, (8) pozastaviť uzavieranie poistných alebo zaistných zmlúv a rozširovania záväzkov, (9) nariadiť prevod poistného alebo zaistného kmeňa alebo jeho časti, (10) odobrať povolenie na vykonávanie poisťovacej alebo zaistovacej činnosti, (11) uložiť vykonať opravu účtovnej alebo inej evidencie, (12) podať návrh na likvidáciu poisťovne alebo zaistovne, (13) pozastaviť výkon akcionárskych práv.

Pokuty NBS môže uložiť za porušenie povinností vyplývajúcich z tohto zákona alebo iných právnych predpisov, ktoré sa vzťahujú na vykonávanie poisťovacej alebo zaistovacej činnosti na individuálnom základe, v rámci skupiny a v rámci finančného konglomerátu, zo stanov poisťovne alebo zaistovne, alebo za porušenie podmienok alebo povinností uložených rozhodnutím vydaným NBS **podľa závažnosti, rozsahu, dĺžky trvania, následkov a povahy zistených nedostatkov (1)** členovi predstavenstva, dozornej rady poisťovne (zaistovne) zmiešanej finančnej spoločnosti, vedúcemu pobočky zahraničnej poisťovne (zaistovne) alebo jeho zástupcovi, nútenému správcovi alebo jeho zástupcovi, zodpovednému aktuárovi, prokuristovi **pokutu až do výšky 12-násobku mesačného priemeru celkových príjmov** od poisťovne, zaistovne, pobočky zahraničnej poisťovne, pobočky zahraničnej zaistovne alebo osôb v rámci skupiny alebo osôb tvoriacich finančný konglomerát, do ktorého patrí poisťovňa, zaistovňa, pobočka zahraničnej poisťovne alebo pobočka zahraničnej zaistovne a **(2)** vedúcemu zamestnancovi riadiacemu útvár vnútorného auditu, alebo vedúcemu zamestnancovi v priamej riadiacej pôsobnosti predstavenstva poisťovne (zaistovne) **pokutu do výšky 50 % 12-násobku mesačného priemeru jeho celkových príjmov** od poisťovne, zaistovne, pobočky zahraničnej poisťovne alebo pobočky zahraničnej zaistovne alebo skupiny, do ktorej patrí poisťovňa, zaistovňa, pobočka zahraničnej poisťovne alebo pobočka zahraničnej zaistovne. Fyzickú osobu, ktorá na základe právoplatného uloženia po-

kuty prestala byť dôveryhodnou osobou, je poisťovňa, zaistovňa, pobočka zahraničnej poisťovne alebo pobočka zahraničnej zaistovne, zmiešaná finančná holdingová spoločnosť povinná bez zbytočného odkladu **odvolať z funkcie alebo zabezpečiť jej odvolanie**. Sankcie a opatrenia podľa tohto zákona možno ukladať **samostatne, súbežne a tiež opakovane**. Sankcie a opatrenia možno uložiť **do dvoch rokov** od zistenia nedostatkov, najneskôr však **do piatich rokov** od ich vzniku. Pokutu osobe, ktorá vykonala úkon, na ktorý je potrebný predchádzajúci súhlas NBS, bez tohto súhlasu, je NBS oprávnená uložiť podľa rozsahu, dĺžky trvania a miery zavinenia od 20 000 Sk do 1 000 000 Sk, a to **do jedného roka** od zistenia nedostatkov, najneskôr však **do troch rokov** od ich vzniku.

V piatej časti zákona sú upravené **(1) problematika spolupoisťovania**, pri ktorom zákon umožňuje uzavrieť poistnú zmluvu medzi poistníkom a viacerými poisťovňami, poisťovňami z iného členského štátu alebo zahraničnými poisťovňami, pričom sa vytvára inštitút hlavného poisťovateľa a zároveň v prípade viacerých poisťovateľov sa stanovuje povinnosť v poistnej zmluve uviesť výšku podielov jednotlivých poisťovateľov na záväzkoch zo spolupoisťovania a poistený má právo na poistné plnenie voči hlavnému poisťovateľovi len v prípade, ak tak bolo dohodnuté v poistnej zmluve, pričom poisťovatelia sa medzi sebou vyrovnávajú v pomere podľa svojich podielov, **(2) problematika vyporiadania nárokov z poistenia právnej ochrany**, ktorej cieľom je predchádzať konfliktu záujmov medzi poisťovňami, poisťovňami z iných členských štátov a zahraničnými poisťovňami a **(3) rozhodné právo**.

Zákon o poisťovníctve obsahuje **v šiestej časti spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia**, v ktorých sa okrem úpravy vzťahov vzniknutých pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona upravuje aj vzťah tohto zákona k Obchodnému zákonníku, k Správnomu poriadku, k zákonu o NBS. Ustanovujú sa podmienky pri rozdelení, splynutí, zlúčení alebo zrušení poisťovne alebo zaistovne vrátane zlúčenia inej právnickej osoby s poisťovňou alebo zaistov-

Spolupoistenie, vyporiadanie nárokov a rozhodné právo

Intertemporálne ustanovenia

ňou, ako aj povinnosti právnickej osoby, ktorej bolo odobraté povolenie na vykonávanie poisťovacej činnosti a zaistovacej činnosti. V týchto ustanoveniach sa ďalej určuje, v akých prípadoch sa úkon, na ktorý je potrebný predchádzajúci súhlas NBS, považuje za neplatný, zakotvuje sa postup a lehoty, v ktorých sú subjekty vzniknuté alebo vykonávajúce činnosť podľa zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov povinné prispôsobiť sa ustanoveniam tohto zákona a povinným subjektom sa ukladá povinnosť zosúladiť svoje právne pomery s ustanoveniami tohto zákona v stanovených lehotách.

Novelizácie ďalších zákonov

Nový zákon o poisťovníctve prináša i **sprievodné novelizácie** ďalších zákonov. Prostredníctvom článku II zákona o poisťovníctve bol novelizovaný **zákon o burze cenných papierov**, pričom

ustanovenia tohto článku sú jedinou časťou zákona o poisťovníctve, ktorá nadobudla účinnosť skôr, a to dňa 15. februára 2008. O tejto novele sme Vás podrobne informovali už **v januárovom vydaní** bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO. Článkom III zákona o poisťovníctve bol s účinnosťou odo dňa 1. apríla 2008 novelizovaný zákon **o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku** a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Ambíciou nového zákona o poisťovníctve bolo najmä **dosiahnutie plnej harmonizácie so smernicou** Európskeho parlamentu a Rady 2005/68/ES o zaisťení, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice Rady 73/239/EHS, 92/49/EHS, ako aj smernice 98/78/ES a 2002/83/ES, zákonom sa do právneho poriadku SR transponujú aj ďalšie smernice, ktorých **výpočet je uvedený v prílohe č. 2** k zákonu.

Transponované smernice

VÝŠKA NÁHRADY ZA BOLEŠŤ A NÁHRADY ZA SŤAŽENIE SPOLOČENSKÉHO UPLATNENIA

Dňa **31. mája 2008** nadobudlo účinnosť opatrenie Ministerstva zdravotníctva SR zo dňa 14. mája 2008 č. 12384-1/2008-OL o ustanovení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na rok 2008 (ďalej v texte len „opatrenie MZ SR“ alebo len „opatrenie“). Opatrenie vydalo Ministerstvo zdravotníctva SR podľa § 5 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriadení rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov. Opatrenie je uverejnené vo Vestníku Ministerstva zdravotníctva SR, v číastke 23/2008 zo dňa 23. mája 2008 a možno doň nazrieť na Ministerstve zdravotníctva SR. Oznámenie o vydaní toh-

to opatrenia bolo publikované v Zbierke zákonov SR pod č. 186/2008 Z. z..

Opatrenie MZ SR ustanovuje výšku náhrady za bolesť a výšku náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia za jeden bod, ktorá **v roku 2008 predstavuje sumu 402,92 Sk**. Výška náhrady za bolesť a výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia za jeden bod sa stanovuje každý rok, aby v závislosti od toho, v ktorom roku došlo k úrazu, bola zrejme i výška jedného bodu, pričom táto bola v roku **2004** stanovená sumou 287,30 Sk, v roku **2005** sumou 316,50 Sk, v roku **2006** sumou 345,48 Sk a v roku **2007** sumou 375,22 Sk.

Náhrada za bolesť a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia **sú dávkami úrazového poistenia, každá z nich sa poskytuje poškodenému jednorazovo**.

Výška náhrady za jeden bod

Náhrada za bolesť **Náhrada za bolesť** sa poskytuje poškodenému na základe lekárskeho posudku, v ktorom bolesť ako ujmu spôsobenú poškodením zdravia následkom pracovného úrazu alebo choroby z povolania, jeho liečením alebo odstraňovaním jeho následkov bodovo ohodnotil posudzujúci lekár. Jej účelom je kompenzovať bolesť, ako ujmu spôsobenú poškodením zdravia následkom pracovného úrazu alebo choroby z povolania, jeho liečením alebo odstraňovaním jeho následkov. **Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia** sa poskytuje poškodenému na základe lekárskeho posudku, v ktorom sťaženie spoločenského uplatnenia, ako stav v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky bodovo ohodnotil posudzujúci lekár. Jej účelom je kompenzovať zníženie možnosti spoločenského uplatnenia, ako ujmu

spôsobenú stavom súvisiacim s poškodením na zdraví, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti. **Pri určení výšky náhrady** za bolesť rovnako ako pri určení výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa vychádza **z celkového počtu bodov**, ktorým sa bolesť alebo sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotilo **v lekárskom posudku**, a zo sumy za jeden bod podľa príslušného predpisu, ktorým je opatrenie MZ SR. **Suma náhrady** je určená ako súčin počtu bodov a sumy za jeden bod.

NOVELIZÁCIE ZÁKONA O VYSIELANÍ A RETRANSMISII

Dňa **1. júna 2008** nadobudol účinnosť zákon č. 167/2008 Z. z. o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tlačový zákon), ktorým bola vykonaná novelizácia zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „novela zákona o vysielaní a retransmisii“ alebo len „novela“).

Novela zákona o vysielaní a retransmisii bola uskutočnená **prostredníctvom článku IV tlačového zákona** a s jeho prijatím súvisí aj jej obsah. Novelou boli do zákona o vysielaní a retransmisii zakotvené nové ustanovenia upravujúce právo na informácie ako i ochranu zdroja a obsahu informácií, ktoré zakotvuje aj nový tlačový zákon, o obsahu ktorého Vám taktiež prinášame bližšie podrobnosti v tomto vydaní bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO.

Novým ustanovením § 15b sa novelou zakotvuje **právo na informácie**, zahŕňajúce povinnosť orgánov verejnej moci, nimi zriadených rozpočtových organizá-

cií a príspevkových organizácií a právnických osôb zriadených zákonom, na základe rovnosti poskytovať vysielateľovi informácie o svojej činnosti na pravdivé, včasné a všestranné informovanie verejnosti. Zakotvením tejto povinnosti nie sú dotknuté ustanovenia podľa osobitného predpisu, ktorým je napríklad zákon o slobodnom prístupe k informáciám, zákon o ochrane utajovaných skutočností, či zákon o SIS.

Ochrana zdroja a obsahu informácií bola novelou včlenená do ustanovenia § 15c zákona o vysielaní a retransmisii a ukladá **vysielateľovi povinnosť zachovávať mlčanlivosť** o zdroji informácií získaných na zverejnenie v spravodajských programoch a publicistických programoch a o obsahu týchto informácií tak, aby sa nedala zistiť totožnosť zdroja, ak o to požiadala fyzická osoba, ktorá informácie poskytla, a aby sa odhalením obsahu informácií neporušili práva tretích osôb. S písomnosťami, tlačovinami a inými nosičmi údajov, z ktorých by mohla byť zistená totožnosť fyzickej osoby, ktorá informácie poskytla, sú povinní zaobchádzať tak,

Právo na informácie

Ochrana zdroja a obsahu informácií

aby nemohlo dôjsť k odhaleniu totožnosti zdroja informácií. Od tejto povinnosti môže vysielateľa **oslobodiť udelením súhlasu len fyzická osoba**, ktorá informácie poskytla a po jej smrti patrí právo udeliť súhlas **blízkym osobám** a v prípade, ak ich niet, povinnosť vysielateľa **zaniká**. Povinnosť zakotvená pre vysielateľa sa vzťahuje **aj na zamestnanca** vysielateľa, pričom táto povinnosť zamestnancovi zaniká, ak zanikla povinnosť pre vysielateľa. Za rovnakých podmienok sa táto povinnosť vzťahuje **aj na inú osobu**, ktorá informácie poskytne vysielateľovi na základe zmluvného občianskoprávneho alebo zmluvného obchodnoprávneho vzťahu s vysielateľom, ktorým sa táto osoba zaväzuje profesionálne poskytovať informácie vysielateľovi. Povinnosť zachovávať mlčanlivosť **sa nevzťahuje**

na prípad, ak ide o zákonom uloženú povinnosť prekaziť spáchanie trestného činu.

V predchádzajúcom čísle bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO sme Vás v predstihu informovali o legislatívnom procese prebiehajúcom v NR SR, do ktorej bol dňa 24. apríla 2008 doručený návrh na vydanie zákona, ktorým sa vykoná **d'alšia novelizácia zákona o vysielaní a retransmisii**. Predmetný návrh zákona bol prerokovaný na 24. schôdzi NR SR a dňa 2. júla 2008 schválený, avšak s neskoršou účinnosťou, akú predpokladal návrh tohto zákona. Schválené znenie tejto právnej úpravy už bolo publikované v Zbierke zákonov SR ako zákon č. 287/2008 Z. z., ktorý **nadobudne účinnosť odo dňa 1. augusta 2008**.

Druhá novela zákona

PRIPRAVUJE SA V NR SR – ZMLUVA O PREVODE NEHNUTEĽNOSTI PO NOVOM

Do NR SR bol dňa 29. mája 2008 doručený návrh na vydanie zákona, ktorým sa dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej v texte len „návrh novely Občianskeho zákonníka“ alebo len „návrh zákona“). V návrhu zákona, ktorý v tomto období postúpil v NR SR do druhého čítania, sa navrhuje **účinnosť odo dňa 1. októbra 2008**.

Zmluvy o prevode nehnuteľností

Návrh zákona by mal po novom upraviť inštitút **zmluvy o prevode nehnuteľností**, ktorá by musela mať formu notárskej zápisnice alebo by musela byť autorizovaná advokátom. Notár alebo advokát by následne zodpovedali za škodu spôsobenú svojou činnosťou. Forma notárskej zápisnice alebo autorizovanie zmluvy o prevode nehnuteľností advokátom by nebolo nutné, ak by účastníkom zmluvy bol orgán verejnej moci alebo iný subjekt verejnej správy a tiež v prípade, ak by týmto účastníkom zmluvy bola právnická osoba so 100 % majetkovou účasťou štátu.

Návrh novely Občianskeho zákonníka by mal taktiež **rozšíriť demonštratívny výpočet neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách**, ku ktorým by sa zaradili tie ustanovenia, ktoré zabezpečujú splnenie záväzku prostredníctvom zabezpečovacieho prevodu práva.

Spotrebiteľské zmluvy a zabezpečovací prevod práva

Návrh zákona by mal ďalej zjednodušiť majetkové vzťahy po zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov v tých prípadoch, **ak sa po vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov objaví ďalší majetok**, pričom pre **dohody medzi manželmi** podľa ustanovení § 143 a 149 Občianskeho zákonníka týkajúce sa nehnuteľností, by naďalej platilo, že musia mať písomnú formu a nadobúdajú účinnosť vkladom do katastra nehnuteľností, forma notárskej zápisnice či ich autorizovanie by však nebolo potrebné.

Bezpodielového spoluvlastníctvo manželov a dohody medzi nimi

Intertemporálne ustanovenia by riešili **právny režim zmlúv o prevode nehnuteľností** uzavretých do dňa účinnosti

Intertemporálne ustanovenia

návrhu zákona a taktiež aplikáciu novejho ustanovenia v § 149 ods. 5 navrhovaného týmto návrhom zákona vo väzbe na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

Sprievodné novelizácie

V návrhu zákona sa zakotvuje aj novelizácia ďalších právnych predpisov, ktorých by sa prijatie navrhovanej novely Občianskeho zákonníka dotklo. Významné zmeny by sa takto premietli prostredníctvom článku II návrhu zákona do Notárskeho poriadku a úpravou obsiahnutou v článku III návrhu zákona do zákona o advokácii.

Notársky poriadok

Návrh zákona prináša zmeny v Notárskom poriadku, v ktorom by mali byť upravené prípady, v ktorých je notár povinný odmietnuť vykonať úkon (napríklad, ak je úkon v rozpore so zákonom alebo sa prieči dobrým mravom) taktiež prípady, v ktorých notár vykonanie úkonu môže odmietnuť (napríklad, ak by notárovi bola odmietnutá súčinnosť zo strany účastníkov zmluvy o prevode nehnuteľnosti potrebná na vyhotovenie notárskej zápisnice). Návrhom zákona sa navrhuje zakotviť povinnosť notára oznámiť účastníkovi zmluvy o prevode nehnuteľnosti platobné podmienky kúpnej ceny dohodnuté v zmluve, pričom v zápisnici by sa uviedlo vyhlásenie účastníkov zmluvy o oboznámení sa s týmito podmienkami, notár by mal taktiež povinnosť oznámiť účastníkovi zmluvy o prevode nehnuteľnosti výšku poistného krytia a poisťovňu, v ktorej je poistený pre prípad škody v súvislosti s vyhotovením notárskej zápisnice o zmluve o prevode nehnuteľnosti. Zodpovednosti by sa notár zbavil v prípade, ak preukáže, že poškodený účastník zmluvy vedel o skutočnosti, ktorá bola príčinou vzniku škody. Prijatím tohto návrhu zákona by notárovi taktiež vznikla povinnosť pred vyhotovením notárskej zápisnice o zmluve o prevode nehnuteľnosti oznámiť tento prevod príslušnej správe katastra.

Zákon o advokácii

V zákone o advokácii sa návrhom zákona navrhuje zakotviť inštitút autorizácie zmlúv o prevode nehnuteľnosti advokátom. Ak by predmetom právnej služby bolo spísanie alebo posúdenie zmluvy o prevode nehnuteľnosti (ďalej

v texte len „autorizácia zmluvy“), advokát by mal povinnosť dbať na to, aby táto zmluva neodporovala zákonu, neobchádzala zákon a nepriečila sa dobrým mravom, a aby nedošlo k skutočnosti zakladajúcej vznik škody. Autorizáciu by advokát potvrdzoval v doložke, ktorá obsahuje vyhlásenie advokáta, že zmluvu autorizoval, počet listov, ktoré zmluva obsahuje, miesto a dátum vydania, meno, priezvisko a podpis autorizujúceho advokáta. Vzor doložky o autorizácii je uvedený v prílohe č. 3 návrhu zákona, pričom k doložke o autorizácii by autorizujúci advokát pripojil odtlačok svojej pečiatky, v ktorej je uvedená adresa advokátskej kancelárie a číslo zápisu v zozname advokátov Slovenskej advokátskej komory. Obdobne ako u notárov aj advokátom by prijatím tohto znenia návrhu zákona v prípade zmluvy o prevode nehnuteľnosti za odplatu vznikla povinnosť upozorniť účastníkov zmluvy na platobné podmienky kúpnej ceny dohodnuté v zmluve a v zmluve uviesť vyhlásenie účastníkov zmluvy o oboznámení sa s týmito podmienkami. Advokát by bol ďalej povinný oznámiť účastníkovi zmluvy o prevode nehnuteľnosti výšku poistného krytia a poisťovňu, v ktorej je poistený pre prípad škody v súvislosti s autorizáciou zmluvy o prevode nehnuteľnosti. Zodpovednosti by sa advokát zbavil v prípade, ak preukáže, že poškodený účastník zmluvy vedel o skutočnosti, ktorá bola príčinou vzniku škody. Advokát by bol oprávnený odmietnuť autorizovať zmluvu o prevode nehnuteľnosti, ak účastník zmluvy alebo jeho zástupca odmietne poskytnúť potrebnú súčinnosť. Pred autorizáciou zmluvy o prevode nehnuteľnosti by bol aj advokát povinný oznámiť zamýšľaný prevod príslušnej správe katastra.

Po novom by mala byť upravená aj zodpovednosť notárov a advokátov za škodu, ktorá vznikla pri protiprávnom konaní pri prevode nehnuteľnosti, pričom v zmysle návrhu zákona by boli nositeľmi tejto zodpovednosti aj v takom prípade vzniku škody, ak by (1) došlo k zneužitiu totožnosti osoby oprávnenej vykonať prevod nehnuteľnosti, (2) zmluva bola autorizovaná alebo notárska zápisnica vyhotovená napriek tomu, že podľa údajov vo verejnom re-

Úprava zodpovednosti za škodu u notárov a advokátov

gistri (napríklad v Notárskom centrálnom registri či v katastri nehnuteľností) bola zmluvná voľnosť účastníkov obmedzená, (3) rovnaká nehnuteľnosť bola v čase autorizácie zmluvy o prevode nehnuteľnosti alebo vyhotovovania notárskej zápisnice o zmluve o prevode nehnuteľnosti predmetom prevodu podľa inej zmluvy o prevode nehnuteľnosti, o ktorej bola v registri vyznače-

ná poznámka podľa zákona o katastri nehnuteľností. Ak by službu poskytoval advokát, inštitút náhrady škody by bol okrem úpravy obsiahnutej v Občianskom zákonníku **osobitne upravený v zákone o advokácii** a v prípade poskytnutia služby zo strany notára by **osobitná úprava náhrady škody bola zakotvená v Notárskom poriadku**.

ULC ČARNOGURSKÝ LAW FIRM

Bratislava - Slovensko	Brescia - Taliansko
Tvarožkova 5, P.O.BOX 21	Via Val Giudicarie 4
814 99 Bratislava, Slovensko	251 23 Brescia, Taliansko
Tel.: +421-2-5720 1717	Tel.: +39-030-221 932 33
Fax: +421-2-5720 1777	Fax: +39-030-221 932 02
Skype: ulcbratislava	Skype: ulcbrescia
E-mail: office@ulclegal.com	E-mail: brescia@ulclegal.com

Kyjev - Ukrajina
172 Gorkogo St., Suite 1316
031 50 Kyjev, Ukrajina
Tel.: +38-044-521 21 10
Fax: +38-044-529 17 32
Skype: ulckyiv
E-mail: kyiv@ulclegal.com

www.ulclegal.com

Informácie uvedené v bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO nie sú poskytovaním právnych rád. Nemožno z neho odvodzovať žiadne práva a povinnosti. Materiál obsiahnutý v tomto dokumente je informatívnej povahy a aplikácia vyššie uvedených informácií bude vždy špecifická v závislosti od konkrétnych okolností prípadu. Z uvedených dôvodov pri konkrétnych právnych riešeniach preto vždy odporúčame konzultácie. I keď je bulletin ULC Čarnogurský PRO BONO zostavovaný s maximálnou starostlivosťou, advokátska kancelária ULC Čarnogurský nepreberá zodpovednosť za prípadné chyby či nepresnosti, ani za akékoľvek škody vzniknuté z aktivít konaných na základe informácií uvedených v tomto dokumente.

Obsah bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO nie je možné využívať pre účely zisku, ponúkať svojim klientom ako svoj vlastný alebo publikovať bez predchádzajúceho písomného súhlasu spoločnosti ULC Čarnogurský s.r.o. V prípade záujmu o ďalšie informácie alebo o poskytnutie individuálneho poradenstva či konzultácií nás neváhajte kontaktovať.

V prípade, že naďalej nechcete byť adresátom tejto služby, kontaktujte nás na e-mailovej adrese simunkova@ulclegal.com. Ďakujeme.

V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte, prosím, Mgr. Martinu Šimunkovú: simunkova@ulclegal.com.

© ULC Čarnogurský, 2008